

Zákupy

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Česká Lípa

Nadmořská výška: 271 m n. m.

Počet obyvatel: 2 844

Adresa URL: www.zakupy.cz/

Okres: Česká Lípa

GPS souřadnice: 50.684753N, 14.645224E

První pís. zmínka: 1315 (705 let)

PSČ: 471 23

Historie obce Zákupy

Zákupy vznikly někdy ke konci 13. st. v období kolonizace, kdy se zde usadili jak Češi (Česká Ves), tak Němci (Richinstat). Roku 1315 je uváděn Fridman ze Zákup, který patřil k vladykům ze Smojna, jejichž tvrz stála patrně na místě nynějšího zámku. V 2. pol. 14. st. se zákupské zboží stává majetkem pánů z Vartenberka, kterým patří do 2. pol. století patnáctého. Pravděpodobně v roce 1359 byly Zákupy povýšeny na městečko. Mezi léty 1460 - 90 získali Zákupy Berkové z Dubé.

Za Zdislava Berky dosáhly Zákupy svého prvního vrcholu - mimo jiné: výstavba zámku, roku 1541 Zákupy povýšeny na město a obdržely městský znak. 1586 císař Rudolf II. potvrdil Zákupům městská práva a dal jim pečeť. V roce 1553, 1599 a 1680 postihl Zákupy mor. V roce 1612 Zákupy koupil Jan Novohradský z Kolovrat a 1632 přešlo panství do rukou knížat Sasko-Lauenburských.

Za třicetileté války bylo město několikrát drancováno. V létech 1658, 1680 a 1775 zde došlo k povstání poddaných. Roky 1681 až 1685 patřily výstavbě kapucínského kláštera, 1680 - 90 probíhala přestavba zámku a vybudovány barokní terasy v parku. R. 1689 byl ve zdejší panské sklárně utaven první zlatý rubín v Čechách.

Druhého vrcholu dosáhly Zákupy pod vládou vévodkyně toskánské Anny Marie Františky, která učinila Zákupy svým sídlem. Její dvůr zahrnoval 120 dvořanů a osobních služebníků, kromě služebníků nižších a výdaje na chod dvora činily skoro 40 000 zlatých ročně. Vévodkyně dala vybudovat novou část města (tzv. Malá Strana), v roce 1708 vzniklo sousoší Nejsvětější Trojice. Od r. 1753 se Zákupy dostávají do rukou vévodů bavorských.

V roce 1788 začal průmyslový rozvoj Zákup textilkou J. J. Leitenbergera.

Roku 1803 se majitelem panství stal arcivévoda Ferdinand Rakouský. Roku 1813 byly Zákupy obsazeny francouzským a pak i ruským vojskem. V létech 1818 - 32 byly Zákupy sídelním městem Zákupského vévodství, jež po porážce císaře Napoleona I. bylo zřízeno pro jeho syna Napoleona Františka Karla Josefa, zvaného Orlík, který tu však nikdy nepobýval.

V polovině 19. st. dochází k rozvoji společenského života a založení řady spolků. Z nich nejvýznamnější byl v roce 1850 zde rytmistrem v. v. Ferdinandem Leitenbergerem založený první dobrovolný hasičský spolek na území habsburské monarchie a střední Evropy.

Roku 1876 mělo město telegraf a v roce 1883 poprvé projel Zákupy vlak. Telefon byl zaveden roku 1909, od roku 1913 měly Zákupy elektřinu a od roku 1929 kino. Po vzniku Československa byla v roce 1919 otevřena česká škola a o čtyři roky později (1923) vznikl při Národní jednotě severočeské český ochotnický spolek.

Hospodářská krize ve 30. letech 20. st. byla i v Zákupích jednou z příčin rostoucího vlivu fašismu. Ve

volbách v roce 1935 získali zde henleinovci 73,35% všech hlasů. Po Mnichovu - 9. října 1938 - byly Zákupy obsazeny německým vojskem. Češi se sem vrátili po vítězství v květnu 1945. Většina Němců byla odsunuta.

